

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 26.06.1963, sp. zn.

Číslo: 20/1964

Právní věta: Soud nemůže zrušit z podnětu ředitelství dětského domova ústavní výchovu dítěte jen proto, že toto ukončí školní docházku a nemůže být nadále v dětském domově tohoto typu umístěno. Není-li převýchova dítěte dosud skončena, nebo je-li rodinné prostředí, do kterého by se dítě vrátilo tak závadné, že by ohrožovalo zdravý duševní i tělesný a mravní vývoj dítěte, pak nelze ústavní výchovu zrušit.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 26.06.1963

Spisová značka:

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Výchova ústavní

Předpisy:

Druh:

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20/1964 sb. rozh.

(Částečně nepoužitelné viz judikát 44/1980 SbRc.)

Soud nemůže zrušit z podnětu ředitelství dětského domova ústavní výchovu dítěte jen proto, že toto ukončí školní docházku a nemůže být nadále v dětském domově tohoto typu umístěno. Není-li převýchova dítěte dosud skončena, nebo je-li rodinné prostředí, do kterého by se dítě vrátilo tak závadné, že by ohrožovalo zdravý duševní i tělesný a mravní vývoj dítěte, pak nelze ústavní výchovu zrušit. Dětský domov se ve spolupráci s národními výbory musí postarat o to, aby byla zajištěna další řádná výchova takového dítěte v jiném vhodném kolektivním zařízení; to také ředitelům dětských domovů ukládá čl. 15 odst. 3 instrukce ministerstva školství a kultury ze dne 26. 6. 1956 č. j. 30622/56-A I/3, uveřejněné ve Sbírce instrukcí pro národní výbory, částka 13, roč. 1956.

(Rozhodnutí Krajského soudu v Brně z 26. června 1963).

Okresní soud v Prostějově z podnětu pedagogické rady dětského domova a za souhlasu okresního prokurátora a proti návrhu orgánu péče o mládež zrušil ústavní výchovu nezletilého přesto, že zjistil, že prostřední v rodině není k výchově nezletilého vhodné. Podle názoru soudu nejvhodnější řešení ve prospěch nezletilého bude takové, aby u tohoto ke dni, kdy dovrší 15 let, byla ústavní výchova zrušena, avšak nezletilý za pomoci OPM a dětského domova bude ještě před tímto datem muset nastoupit v internátním zařízení, tedy bude vychováván v kolektivním zařízení, aniž by jeho rodiče

mohli působit záporně při jeho výchově.

Toto usnesení napadl opatrovník stížností, ve které v podstatě uváděl, že rodinné prostředí, do kterého by se nezletilý měl po zrušení ústavní výchovy vrátit, se v současné době ještě zhoršilo, neboť otec nezletilého, který byl čtyřicetkrát trestán, velmi často střídá zaměstnání, výdělek většinou propíjí, v podnapilém stavu pak bije svoji manželku, takže musela být několikrát ošetřována lékařem a o hlavních školních prázdninách se pak otec s nezletilým vzájemně pobili a docházelo k takovým výstupům, že si občané stěžovali a žádali, aby OPM zakročil a nezletilého zpět do domova vrátil. Rodiče nezaručují jeho řádnou výchovu a nezletilý má silné sklony k páchání krádeží, k bitkám a pohlavnímu zneužívání. Proto opatrovník navrhoval, aby usnesení okresního soudu bylo zrušeno, případně změněno tak, že se nezletilý ponechává i nadále v ústavní výchově.

Rovněž krajský prokurátor ve svém písemném vyjádření navrhl, aby napadené usnesení bylo změněno tak, že se ústavní výchova nezletilého ponechává, protože není zaručeno, že se dnem 23. 7. 1963 podaří tohoto chlapce umístit v učebním poměru s internátním ubytováním mimo obec bydliště rodiče a na druhé straně je jasné, že rodinné prostředí je pro výchovu tohoto chlapce zcela nevhodné, a bylo by na újmu nezletilého, kdyby se do něho měl třeba i jen přechodně vrátit.

Krajský soud v Brně rozhodnutí soudu prvního stupně změnil tak, že rozhodnutí o ústavní výchově ponechal v platnosti.

Odůvodnění:

Soud prvního stupně rozhodl v rozporu s výsledky konaného šetření a se zájmem nezletilého, když zrušil ústavní výchovu tohoto chlapce v podstatě jen na podkladě té skutečnosti, že chlapec letos ukončí školní docházku a pedagogická rada dětského domova se usnesla doporučit zrušení ústavní výchovy, aniž by se napřed postarala o jeho umístění v učňovském domově či v jiném kolektivním zařízení, přesto, že ji muselo nebo alespoň mělo být známo, že rodinné prostředí, do kterého by chlapec přišel, by v krátké době zmařilo úsilí těchže vychovatelů o převýchovu tohoto mravně narušeného dítěte.

Zásadně je třeba říci, že nemůže být ani řeči o tom, aby soud zrušil z podnětu ředitelství dětského domova ústavní výchovu dítěte jen proto, že toto ukončí školní docházku a nemůže být nadále v dětském domově tohoto typu umístěno. Není-li převýchova dítěte dosud skončena, nebo je-li rodinné prostředí, do kterého by se dítě vrátilo tak závadné, že by ohrožovalo zdravý duševní i tělesný a mravní vývoj dítěte, pak nelze ústavní výchovu zrušit, dokud se dětský domov ve spolupráci s národními výbory nepostará o to, aby byla zajištěna další řádná výchova takového dítěte v jiném vhodném kolektivním zařízení, jak to také ředitelům dětských domovů ukládá čl. 15 odst. 3 instrukce ministerstva školství a kultury ze dne 26. 6. 1956 č. j. 30622/56-A I/3, uveřejněné ve Sbírce instrukcí pro národní výbory, částka 13, roč. 1956.

Neuváženost návrhu pedagogické rady dětského domova vyplývá i z té skutečnosti, že dne 11. 3. 1963 píše dětský domov orgánu péče o mládež v Prostějově, že nezletilý má prospěch nedostatečný a z chování třetí stupeň a dne 4. 4. 1963 týž dětský domov podává návrh na zrušení ústavní výchovy tohoto chlapce, protože prý v jeho chování nejsou žádné závady.

Jestliže se tedy soud prvního stupně nechal svést takovým návrhem pedagogické rady a vyslovil naději, že chlapec bude 23. 7. 1963, kdy dovrší 15 let věku, umístěn v internátním zařízení, pak s tímto názorem nelze ze zásadních důvodů souhlasit, neboť takové stanovisko by umožňovalo, aby se ředitelství dětského domova takto bez většího úsilí o zajištění další kolektivní výchovy v učňovských domovech či v jiných vhodných ústavech zbavovalo starosti o děti, na jejichž výchovu v dětských domovech naše společnost vynakládá značnou péči.